

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 2 lutego 2015 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. na podstawie art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, odmówił M. M. prawa do emerytury.

W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, że ubezpieczony na dzień 1 stycznia 1999 roku nie udowodnił 15 - letniego okresu pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Organ rentowy wskazał, że nie uznano żadnego okresu pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze z uwagi na brak świadectw wykonywania pracy w warunkach szczególnych

/decyzja k.45 plik II akt ZUS/

W dniu 17 lutego 2015 roku wnioskodawca reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika złożył odwołanie od powyższej decyzji, zarzucając jej obrazę prawa materialnego, poprzez błędną wykładnię art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, poprzez

nieprzyznanie mu prawa do emerytury na skutek nieuwzględnienia pracy wykonywanej przez ubezpieczonego w szczególnych warunkach w Zakładach (...) w Ł. w okresie od 17 września 1974 roku do 31 października 1991 roku pomimo, że w spornym okresie wnioskodawca stale pracował w szczególnych warunkach i w szczególnym charakterze, niewyjaśnienie wszystkich okoliczności faktycznych istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy, błędną ocenę materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie, prowadzącą do przyjęcia, że ubezpieczony nie świadczył pracy w szczególnych warunkach w ZM (...). W konkluzji skarżący wniósł o zmianę zaskarżonej decyzji poprzez zaliczenie do stażu pracy wykonywanej w szczególnych warunkach okresu pracy świadczonej w pełnym wymiarze czasu pracy w Zakładach (...) w Ł. od 17 września 1974 roku do 31 października 1991 roku i przyznanie mu prawa do emerytury zgodnie z obowiązującymi przepisami. Ponadto odwołujący wniósł o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

/odwołanie k.2-4/

W odpowiedzi na odwołanie z dnia 23 marca 2015 roku organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podnosząc argumentację jak w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

/odpowiedź na odwołanie k.7/

Na rozprawie w dniu 18 listopada 2015 roku pełnomocnik wnioskodawcy podtrzymał odwołanie i wniósł o przyznanie M. M. prawa do emerytury od dnia złożenia wniosku, tj. od dnia 21 stycznia 2015 roku, pełnomocnik organu rentowego wniósł o oddalenie odwołania.

/stanowiska- pełnomocnika wnioskodawcy i pełnomocnika ZUS – 51 min 31 sek. Płyta CD k.20/

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawca M. M. urodził się w dniu (...)

/bezsporne, nadto wniosek – k. 1-8 plik II akt ZUS/

Wnioskodawca złożył wniosek o emeryturę w dniu 21 stycznia 2015 roku. M. M. nie jest członkiem Otwartego Funduszu Emerytalnego.

/wniosek – k. 1-8 plik II akt ZUS/

Wnioskodawca na dzień 1 stycznia 1999 roku udokumentował 29 lat, 5 miesięcy i 3 dni ogólnego stażu pracy (w tym 29 lat, 2 miesiące i 7 dni okresów składkowych).

/bezsporne/

M. M. ukończył (...) Szkołę (...), z zawodu jest tokarzem.

/ kwestionariusz osobowy - akta osobowe w kopercie k. 12, zeznania wnioskodawcy
50 min 36 sek . w zw. z 17 min. 47 sek. – płyta CD k.20/

W okresie od dnia 17 września 1974 roku do dnia 31 października 1991 roku wnioskodawca był zatrudniony w Zakładach (...) w Ł. na stanowisku tokarza w pełnym wymiarze czasu pracy. W angażach wystawianych w tym okresie wskazano, że wnioskodawca był zatrudniony na stanowisku tokarza w D. Obróbki Mechanicznej.

/angaże i świadectwo pracy z dn. 31.10.1991r. – akta osobowe w kopercie k. 12/

Zakłady (...) w Ł. zajmowały się produkcją części zamiennych dla zakładów przemysłu chemicznego i włókienniczego, tj. tuleje, koła zębate, żeliwne. Elementy były produkowane z żeliwa, ebonitu, turbaksu. Wnioskodawca pracował w systemie zmianowym od godziny 6.00 do godziny 14.00 i od godz. 14.00 do godziny 22.00. Wnioskodawca pracował na hali, na której znajdowały się tokarki, frezarki i szlifierki. Na hali panował duży hałas i zapylenie. W powyższym okresie wnioskodawca wykonywał wyłącznie obowiązki tokarza pracując jedynie na tokarce. Wnioskodawca toczył elementy maszyn z żeliwa oraz z tworzyw sztucznych (żywic epoksydowych) takich jak ebonit czy też turbaks. Wnioskodawca otrzymywał mleko za pracę w warunkach szczególnych. W zakładzie nie było przestojów, dział głównego mechanika zajmował się naprawą wszystkich maszyn. Remonty były przeprowadzane w okresie letnim, gdy zamykano Zakłady, a pracownicy przebywali na urloпах wypoczynkowych.

/zeznania wnioskodawcy 50 min 36 sek . w zw. z 3 min. 29 sek. – płyta CD k.20; zeznania świadka A. G. 22 min. 27 sek., 31 min. 12 sek. – płyta CD k.20; zeznania świadka J. J. 37 min. 41 sek. – płyta CD k.20 /

Powyższy stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił w oparciu o całokształt materiału dowodowego zebranego w sprawie, w szczególności w oparciu o dokumenty zawarte w aktach sprawy oraz w aktach emerytalnych ZUS, a także w oparciu o zeznania świadków: A. G. i J. J. oraz wnioskodawcy. Zeznania świadków mają tym większy walor dowodowy, że pochodzą od osób pracujących z wnioskodawcą w spornym okresie czasu na stanowisku tokarza. Stanowią tym samym wiarygodne źródło dowodowe.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie zasługuje na uwzględnienie i jako takie skutkuje zmianą zaskarżonej decyzji.

W myśl art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2015 roku Nr 748), ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 roku przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy tj. w dniu 1 stycznia 1999 roku (art. 196 ustawy) osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat – dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz,
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Zaś ust. 2 w/w przepisu (wg stanu prawnego do dnia 31 grudnia 2012 roku) stanowił, że emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia

wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa oraz rozwiązania stosunku pracy - w przypadku ubezpieczonego będącego pracownikiem.

Od dnia 1 stycznia 2013 roku ust. 2 w/w przepisu uległ zmianie poprzez rezygnację ustawodawcy z warunku rozwiązania stosunku pracy (ustawa z dnia 11 maja 2012 roku o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw – art. 1 – Dz. U. z 2012r., poz. 637)

Zgodnie z art. 27 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 roku przysługuje emerytura, jeżeli spełnili łącznie następujące warunki: osiągnęli wiek emerytalny wynoszący co najmniej 65 lat (dla mężczyzn), oraz mają okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 25 lat (dla mężczyzn).

Stosownie do treści art. 32 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 roku, będącym pracownikami, o których mowa w ust. 2 – 3, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 pkt 1.

Według treści § 3 i 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 z późn. zm.) za okres zatrudnienia wymagany do uzyskania emerytury, zwany dalej „wymaganym okresem zatrudniania” uważa się okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczalnymi do okresów zatrudnienia. Pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn;
- 2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Powołany wykaz wskazuje wszystkie te prace w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego.

W świetle § 2 ust. 1 tegoż rozporządzenia oraz zgodnie z orzecznictwem Sądu Najwyższego okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy, przy czym powyższe okoliczności pracownik jest obowiązany udowodnić (por. wyrok Sądu Najwyższego z 15 grudnia 1997 r. II UKN 417/97 – (...) i US (...) i wyrok Sądu Najwyższego z 15 listopada 2000 r. II UKN 39/00 Prok. i Prawo (...)).

Stosownie do § 2 ust. 2 rozporządzenia okresy takiej pracy stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według określonego wzoru, lub świadectwie pracy.

W przedmiotowym stanie faktycznym nie budzi wątpliwości fakt, iż wnioskodawca spełnia przesłanki ustawowe co do: wieku – wnioskodawca ukończył 60 lat w dniu 28 stycznia 2011 roku, braku członkostwa w otwartym funduszu emerytalnym oraz wymaganych na dzień 1 stycznia 1999 roku okresów składkowych i nieskładkowych. W ocenie Sądu wnioskodawca spełnia również warunek, co do posiadania 15 lat pracy w warunkach szczególnych.

Regulacja § 2, statuująca ograniczenia dowodowe i obowiązująca w postępowaniu przed organem rentowym, nie ma zastosowania w postępowaniu odwoławczym przed sądem pracy i ubezpieczeń społecznych. W konsekwencji

okoliczność i okresy zatrudnienia w szczególnych warunkach Sąd uprawniony jest ustalać także innymi środkami dowodowymi niż dowód z zaświadczenia zakładu pracy, w tym zeznaniami świadków (por. uchwała Sądu Najwyższego z 27 maja 1985 r. sygn. III UZP 5/85 – LEX 14635, uchwała Sądu Najwyższego z 10 marca 1984 r. III UZP 6/84 – LEX 14625).

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy na okoliczność pracy wykonywanej przez wnioskodawcę w szczególnych warunkach dopuścił dowód z zeznań świadków i z przesłuchania wnioskodawcy oraz przeprowadził dowód z dokumentacji osobowej ze spornego okresu zatrudnienia.

Jak wynika ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego wnioskodawca w okresie zatrudnienia w Zakładach (...) w Ł. od dnia 17 września 1974 roku do 31 października 1991 roku wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, prace przy wybijaniu, oczyszczaniu i wykańczaniu odlewów na stanowisku tokarza.

Analiza zaś treści wykazu A do powołanego rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku wskazuje, że przedmiotowe prace są wymienione w Dziale III poz. 23 jako prace przy wybijaniu, oczyszczaniu i wykańczaniu odlewów.

Przyczyną nieuwzględnienia przez organ rentowy tego okresu do stażu pracy w warunkach szczególnych była okoliczność, że wnioskodawca nie przedłożył świadectwa wykonywania prac w warunkach szczególnych.

Podkreślić należy, iż istotnym jest, jakie prace faktycznie w toku swojego zatrudnienia wykonywał skarżący oraz czy prace te są wymienione w cytowanym wyżej rozporządzeniu z dnia 7 lutego 1983 roku, gdyż właśnie to rozporządzenie jest aktem prawnym, w oparciu o który należy orzekać, czy dana praca była pracą w warunkach szczególnych. Sama natomiast nazwa stanowiska nie może dyskwalifikować faktycznie wykonywanych prac w spornym okresie zatrudnienia.

Z zeznań świadków, którzy byli zatrudnieni w Zakładach (...) w Ł. oraz z zeznań samego wnioskodawcy wynika, że wnioskodawca wykonywał wyłącznie obowiązki tokarza pracując na tokarce. Wnioskodawca toczył elementy maszyn z żeliwa oraz z ebonitu, czy też turbaksu. Wnioskodawca otrzymywał mleko za pracę w warunkach szczególnych. W zakładzie nie było przestojów, dział głównego mechanika zajmował się naprawą wszystkich maszyn. Remonty były przeprowadzane w okresie letnim, gdy zamykano Zakłady, a pracownicy przebywali na urloпах wypoczynkowych. Wnioskodawca pracował na hali, na której znajdowały się tokarki, frezarki i szlifierki. Na hali panował duży hałas i zapylenie. Wnioskodawca pracował w systemie zmianowym od godziny 6.00 do godziny 14.00 i od godz. 14.00 do godziny 22.00.

W związku z powyższym, stwierdzić należy, że ubezpieczony wykazał, iż stale, a więc w sposób ciągły w ramach obowiązującego go pełnego wymiaru czasu pracy świadczył pracę w okresie nieuznanym przez organ rentowy tj. w okresie od dnia 17 września 1974 roku do 31 października 1991 roku, wymienioną w Dziale III poz. 23 cytowanego wykazu A załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku.

Ponadto wymienione prace przy wybijaniu, oczyszczaniu i wykańczaniu odlewów zostały wymienione jako prace w warunkach szczególnych w załączniku nr 1 do Zarządzenia Nr 7 Ministra Przemysłu Chemicznego i Lekkiego z dnia 7 lipca 1987 roku

w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w zakładach pracy resortu przemysłu chemicznego i lekkiego (Dz. Urz. MG z 1987 r., nr 4, poz. 7) w dziale III, pozycja 23, punkt 8 na stanowisku „operatora maszyn do obróbki wiórowej odlewów żeliwnych (tokarz, frezer itp.)” – wydanego na podstawie § 1 ust. 2 przytoczonego wyżej rozporządzenia.

W ocenie Sądu należy zatem zaliczyć okres od dnia 17 września 1974 roku do

31 października 1991 roku do stażu pracy M. M. w warunkach szczególnych, uznając, że wnioskodawca udowodnił ponad 15 letni okres takiego zatrudnienia.

Reasumując Sąd przyjął, iż wnioskodawca posiada okres zatrudnienia w warunkach szczególnych w wymiarze przekraczającym 15 lat oraz spełnia pozostałe przesłanki do nabycia prawa do emerytury w obniżonym wieku.

Na mocy art. 129 ust. 1 ustawy świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu.

Pełnomocnik wnioskodawcy wniósł o przyznanie prawa do emerytury poczynając od dnia 21 stycznia 2015 roku, a zatem prawo do emerytury należało mu przyznać od dnia

21 stycznia 2015 roku tj. zgodnie z żądaniem. Zgodnie bowiem z art. 321 § 1 k.p.c. Sąd nie może wyrokować, co do przedmiotu, który nie był objęty żądaniem, ani zasądzać ponad żądanie.

W tym stanie rzeczy Sąd Okręgowy, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., zmienił zaskarżoną decyzję i orzekł jak w sentencji.

Natomiast na podstawie art. 98 § 1 i § 3 k.p.c. Sąd Okręgowy zasądził od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddziału w Ł. na rzecz M. M. kwotę 60,00 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego – stosownie do treści § 12 ust. 2, w zw. z § 2 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r., poz. 416).

ZARZĄDZENIE

odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi organu rentowego wraz z aktami rentowymi.

15.12.2015r.